

SOS Racisme

Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N.

sos@sosracisme.dk

www.sosracisme.dk

SOS Racismes hørings svar på:

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af udlændingeloven (Midlertidig beskyttelsesstatus for visse udlændinge samt afvisning af realitetsbehandling af asylansøgninger, når ansøgeren har opnået beskyttelsesstatus i et andet EU-land m.v.)(Ophævelse af revisionsbestemmelse) samt evaluering af reglerne om midlertidig beskyttelsesstatus for visse udlændinge i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 3.

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet,

uim@uim.dk; pcb@uim.dk;

Ministeriets j.nr.: 2017-5995

København, d. 16. februar 2018

SOS Racisme fremsender hermed hørings svar på ovennævnte lovforslag, som vi venligst har fået tilsendt af Udlændinge- og Integrationsministeriet (UIM).

Vedr.: Afvisning af realitetsbehandling af asylansøgninger, når ansøgeren har opnået beskyttelsesstatus i et andet EU-land m.v.:

SOS Racisme finder at asylbehandling og behandlingen af asylansøgere og flygtninge i nogle EU-lande har været så kritisabel eller ringe, at landene reelt ikke har kunnet eller villet beskytte eller forsørge asylansøgere og flygtninge der, selv om de har fået en beskyttelsesstatus. Det drejer sig om lande som Ungarn, Italien, Grækenland, Bulgarien, Rumænien, og i hvert fald tidligere også Malta. I nogle af tilfældene har sagerne ikke været realitetsbehandlet i det pågældende land eller kun været behandlet summarisk, og flygtningene burde måske have haft konventionsstatus.

SOS Racisme finder derfor ikke, at Danmark umiddelbart bør afvise en realitetsbehandling af disse sager, dersom flygtningen søger asyl i Danmark.

Vedr.: evaluering af reglerne om midlertidig beskyttelsesstatus for visse udlændinge i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 3 og afskaffelse af revisionsbestemmelserne:

Vi skal indledningsvis henvise til to af vores tidligere hørings svar vedr. flygtninge med midlertidig beskyttelse og vedr. udskydelse af mulighed for familiesammenføring for denne gruppe til hhv. 1 år og 3 år. Hørings svarene kan downloades fra vores hjemmeside: www.sosracisme.dk under "Pressemeddelelser og hørings svar", hvis nedenstående links ikke skulle virke i browseren.

Det første, af 19. november 2014:

http://sosracisme.dk/userfiles/downloads/Pressemeddelelser_hoeringssvar/H%C3%B8ringssvar%20fra%20SOS%20mod%20Racisme%20p%C3%A5%20L72.pdf

I det første hørings svar af 19. november 2014 og her anbefalede vi, at L72 blev trukket tilbage, subsidiært stemt ned, da vi fandt det i strid med EMRK og Flygtningekonventionen, og at det desuden ikke var troværdigt, at forholdene i Syrien ville blive fredelige nok til, at syriske flygtninge skulle kunne

tilbagesendes til Syrien inden for et år. Desuden at udskydelsen af familiesammenføring i et år og usikkerheden om fremtiden, hvor flygtningene risikerede efter et år at blive sendt tilbage til en yderst usikkert tilværelse i hjemlandet, ville udgøre et voldsomt stress for dem og modvirke deres integration og tillid til Danmark.

Nr. 2 af af 6. januar 2016:

http://sosracisme.dk/userfiles/downloads/Pressemeddelelser_hoeringssvar/SOS_MOD_RACISMES_HOERINGSSVAR_PAA_L_87.pdf

Det andet høringssvar omhandlede L87, "Smykkeloven", hvor høringssvarets punkt 2 gik imod den længere udskydelse af muligheden for familiesammenføring for flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus til 3 år, og høringssvarets punkt 4 gik imod de korte opholdstilladelser på et år ad gangen de første tre år for denne gruppe, idet de korte opholdsfrister i sig selv ville stresser flygtningene.

Ved genlæsning af de to nævnte høringssvar og sammenligning af de af os forudsatte vanskeligheder med de vanskeligheder, som Dansk Flygtningehjælp har erfaret og som er anført i deres høringssvar i den **reviderede samling af høringssvar om evaluering af ordningen med midlertidigt beskyttelsesasyl**, må vi desværre konstatere, at vi har haft ret i de fleste af vores bekymringer om den vedtagne lovgivning, som effektivt har svækket de syriske flygtninges retsstilling og forhold, og nu også er gået ud over somaliske flygtninge.

Fremerter vil de samme vanskeligheder gå ud over flygtninge fra endnu flere lande, idet Danmark stykke for stykke frasiger sig sit ansvar for at medvirke til løsning af verdens flygtningeproblemer –på trods af Danmarks p.t. gode økonomi, og på trods af, at vi de sneste år kun har modtaget få asylansøgere, samtidig med at flygtningesituationen i hele verden ikke i mange år har været værre, end den er nu. På verdensplan har den danske lovgivning svækket flygtninges retsstilling, idet andre lande er begyndt at konkurrere med Danmark på centrale punkter med svækkelse udskydelse af familiesammenføring for visse flygtninge.

Disse lande har muligvis plagieret Danmark for ikke at komme til at få en større andel af flygtningene, bare fordi de overholder EMRK og Flygtningekonventionen og har tænkt, at indtil der kommer en dom mod Danmark for udskydelse af familiesammenføring i 3 år, vil de reagere med samme type stramning, for ikke at en større andel af de flygtninge, som ankommer til Europa, og som måske tidligere ville have søgt til Danmark, vil søge til deres land. Konkurrencen om hvilket land, der har den strammeste asyllovgivning, og som håber ad den vej at få det mindste antal asylansøgere, betegnes også som "The race towards the bottom". Således har hhv. 1-års reglen og 3-års reglen om udskydelse af familiesammenføring belastet flygtninge både i Danmark og i andre lande i Europa.

Da vi ikke selv direkte rådgiver flygtninge, har vi ikke deltaget i evalueringen af loven om midlertidig beskyttelse. Dansk Flygtningehjælp, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Dansk Røde Kors og Refugees Welcome, som direkte har rådgivet eller huset flygtninge og asylansøgere, og som har et nært kendskab til flygtninge med § 7, 3 status, giver i deres svar til evalueringen af ordningen med midlertidigt asyl alle udtryk for, at de tre års udskydelse af familiesammenføring for denne gruppe er voldsomt stressende og modvirker integration, danskuddannelse, familiens funktionsevne og økonomi, og tilknytningen til Danmark. Ydermere har personer med midlertidig beskyttelsesstatus ikke adgang til gratis uddannelse i Danmark, og den midlertidige ordning gør det svært for flygtningene at finde beskæftigelse.

Der er desuden bekymring for de uledsagede asylbørn, som der p.t. ikke er nogen myndighed, der har ansvaret for at vejlede og rådgive.

De fleste knapt 18-årige mænd fra Syrien ville få ophold efter § 7 stk 1, når deres sag behandles i Flygtningenævnet, da de ellers vil blive indrullet i den syriske hær eller vil blive forfulgt pga. flugten fra Syrien og fra militærtjeneste. Nogle af dem, vil måske gå under jorden inden de bliver 18 år af frygt for hjemsendelse til Syrien, og fordi de ikke er bekendt med Flygtningenævnets praksis på området, og uvisheden om, hvorvidt de vil blive tilbagesendt, er en stor belastning for dem.

De kommentarer og den konklusion, der nu foreligger fra UIM efter høringen, bortser fuldstændig fra den konkrete kritik inklusive de konkrete forslag til forbedringer, og henviser vejledning og rådgivning af de uledsagede børn til deres repræsentant.

Det virker derfor ejendommeligt, når UIM svarer på kritikken i den reviderede evalueringsrapport, at uledsagede asylbørn har fået udpeget en repræsentant, så denne må varetage deres interesser. Dette uagtet at repræsentanterne ikke nødvendigvis har en juridisk uddannelse, og at de heller ikke nødvendigvis bliver underrettet om de nyeste ændringer af udlændingeloven og Udlændinge- og Flygtningenævnets afgørelser på området. Det er i hvert fald ikke *til barnets bedste*, hvis UIM som myndighed ikke vil efterleve sit ansvar for mindreårige uledsagede flygtninge.

SOS Racisme skal desuden anføre, at et folketingsflertal (V, K, Ø, SF og med tilslutning fra Edmund Joensen og Uffe Elbæk) udenom den daværende socialdemokratisk - radikale regering i begyndelsen af 2015 afgav en Tillægsbetænkning til Udvalget om Udlændinge- og Inetgrationspolitik, UUI's betænkning om L72

I tillægsbetænkningen skrev de:

"Og for at sikre, at fortolkningen af lovforslaget ikke kommer til at ske i strid med Danmarks internationale forpligtelser, er det partiernes ønske, at der i vurderingen af, om der i en konkret sag er krav på familiesammenføring allerede inden for det første år, skal lægges afgørende vægt på hensynet til familiens enhed og hensynet til personer, som har et ganske særligt behov for beskyttelse i form af en hurtig familiesammenføring.

Der skal således gives familiesammenføring allerede inden for det første år, hvis et afslag herpå vil være særligt indgribende.

Der skal i den forbindelse lægges afgørende vægt på, om der er *risiko for overgreb på ansøgeren uden for et konfliktområde eller i et konfliktområde, om ansøgeren lider af alvorlig sygdom eller har nedsat funktionsevne, om ansøgeren er et uledsaget mindreårigt barn, eller om andre særlige grunde taler afgørende for hurtigt at give familiesammenføring.*

Der er ikke tale om en udtømmende opremsning af de situationer, hvor familiesammenføring skal meddeles inden for det første år, idet der skal foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde."

Skønt der var et folketingsflertal for tillægsbetænkningen, valgte Mette Frederiksen, som dengang var ansvarlig minister for området, ved vedtagelsen og gennemførelsen af loven at se bort fra de anførte hensyn til asylansøgeren og dennes familie. Officielt begrundet med at Ø og SF ikke indgik i forligskredsen om ændring af udlændingeloven med indførelse af midlertidig beskyttelsesstatus og 1 års udskydelse af familiesammenføring. Vi ved ikke om Mette Frederiksens beslutning den gang var retsstridig eller ej, men vil blot orientere V og K om, at partierne for tre år siden lagde mere vægt på retten til familieliv – også for udsatte familier, end de gør i dag.

Som Dansk Flygtningehjælp har påpeget i høringssvaret er det aktuelt sjældent, at der dispenseres fra de tre års ventetid på familiesammenførelse, selv om et eller flere af disse forhold er til stede, det samme er tilfældet ifølge Udlændingestyrelsens tal.

Vedr. hjemsendelse af personer med midlertidig beskyttelsesstatus efter § 7 stk 3.

Vores forudsigelse om at personer som tidligere ville have fået konventionsstatus eller beskyttelsesasyl efter § 7 stk. 1 eller 2, nu oftere vil få midlertidigt beskyttelsesasyl efter § 7 stk. 3 har desværre holdt stik. Mens det tidligere først og fremmest gik ud over syrere, er det især somalierne, som for alvor mærker det nu, hvor Danmark forbereder hjemsendelse af somaliere ved at ophæve eller undlade at forny deres opholdstilladelser. Regeringen omtaler at forholdene i Somalia er blevet bedre, men dette må siges at være en fejl – eller en decideret usandhed fra regeringens side. Forholdene i Somalia er aktuelt præget af fortsatte kamphandlinger flere steder i landet og eskalerende vold mod civile. Somalia har de sidste 10 år været enten nr 1 eller 2 på listen over verdens mest skrøbelige stater, de år hvor Somalia har været nr. 2 på listen, har Syd Sudan været nr 1. Udlændingemyndighederne har gennemgået de fleste af somaliernes asylsager, i hvert fald for dem, der har fået flygtningestatus efter § 7 stk. 2 og stk. 3, m.h.p. om de eventuelt ville kunne

udvises og tvangshjemsendes til Somalia. Dette på trods af, at der aktuelt ikke findes nogen officiel hjemsendesaftale med Somalia, og på trods af, at den hemmelige aftale, der ifølge Politiken findes, formentlig kun gælder 12 somaliere om året (Politiken, 25. og 26. april, 6. og 7. juni, 26. og 27. december 2017).

I Finanslovsaftalen mellem regeringen og DF for 2018 står: *"Det er ambitionen, at Danmark til stadighed skal være blandt de lande, der er bedst muligt rustede til at reagere, når der – som eksempelvis tilfælde har været i Somalia – sker ændringer i et asylproducerende land, der kan begrunde, at færre har brug for beskyttelse."* Denne sætning bygger på en usandhed: færre har ikke brug for asyl i Somalia, hvor volden er eskaleret de senere år. Efter vores egne beregninger er antal dræbte i Mogadishu pr. skønnet antal indbyggere på grund af politisk vold højere end i Somalia som helhed, hvorfor Mogadishu absolut ikke kan antages at være et specielt sikkert område at tilbagesende flygtninge til. Sandheden er vel den, at lufthavnen i Mogadishu er den eneste lufthavn i Somalia, som dansk politi tør ledsage flygtningene til. Danmark antager officielt, at Mogadishu er regeringskontrolleret, selv om den som anført ikke har kunnet beskytte civile i byen. Om natten kan al-Shabbab og deres allierede militser gå ind i byen efter folk, og kidnappe eller eksekvere personer, der er deserteret fra al-Shabbab og deres allierede, og civile kan blive ramt i forbindelse hermed. Selv om al-Shabbab muligvis oprindeligt havde planlagt, at terrorangrebet d. 14. oktober 2017 skulle gælde lufthavnen, og selv om der samme dag sprang en anden bombe i Mogadishu i forbindelse med et check, har personer fra al-Shabbab formentlig sprængt de to lastbiler fyldt med sprængstoffer med en fjernbetjening, selv om de vidste, at lastbilerne holdt i krydset mellem to veje med en høj koncentration af civile fodgængere et godt stykke væk fra lufthavnen. Al-Shabbab har derfor vidst, at terrorhandlingen ville gå ud over civile. Uanset om civile ikke er de vigtigste mål for al-Shabbab og deres allierede, vil civile være i stor risiko for vilkårlig vold i Somalia, især i Mogadishu. Der foregår på samme tid mange kampe og konflikter i et land, som har været i krig en stor del af tiden efter 1991, og som aktuelt huser mange krigsherrer: regeringshæren i Somalia, AMISOM med deltagelse af bl.a. kenyanske styrker, den etiopiske hær, som har etableret sig inde i Somalia, USA's luftvåben, der gennemfører bombardementer mod al-Shabbab, samt delstaterne Puntland og Somaliland, der har erklæret sig selvstændige. Nogle klaner har egne militser, der holder med al-Shabbab, andre har militser, der er imod al-Shabbab, og nogle tidligere tilhængere er blevet til modstandere af al-Shabbab efter terrorangrebet oktober 2017.

Det er derfor en stor fejl, at regeringen og Flygtningenævnet udelukkende går efter EMD's afgørelse af 1 – 2 sager om hjemsendelse til Somalia, og bliver ved med at hjemsende flygtninge og asylansøgere dertil selv om de ved, at forholdene er usikre og yderst farlige. Det er uforståeligt at Danmark vedbliver at hjemsende også efter terrorangrebet i 2017, det er ikke etisk eller menneskeretligt forsvarligt.

Vi har tidligere i vores hørings svar advaret mod at tvungen hjemsendelse af mennesker til et land i krig eller borgerkrig, før forholdene var sikre nok til det, vil kunne udgøre refoulement. De hemmelige tvangstilbagesendelser til Mogadishu også af personer, der ikke har familie dér eller har andre muligheder for beskyttelse fra deres klan, må siges at være refoulement. Antallet af døde og især antallet af civile, der dør som følge af politisk vold er steget de seneste år, både i Somalia og i Mogadishu. Det største terrorangreb i Mogadishu d. 14. oktober 2017, ifølge ACLED begået af al-Shabbab antoges at have medført mindst 512 dødsfald, og ifølge Politikens interview af en asylansøger i Mogadishu var angrebet foregået ca. 300 m fra den selvbestaltede lejr for hjemløse hjemvendte somaliere, hvor han ofte overnattede. Ca. 10% af civile dødsfald skyldes ifølge ACLED somaliske regeringsstyrker og AMISOM-soldater, og efter det store terrorangreb sidste år er der tilkommet amerikanske luftbombardementer mod al-Shabbab. Selv om der er tale om folk, som ikke i Danmark har fået papir på at være individuelt forfulgt, lever de, hvis de ikke har en familie, der kan forsørge dem i Mogadishu, under umenneskelige forhold, uden reelle muligheder for selvforsørgelse, og er hver dag i risiko for terrorangreb fra al-Shabbab ligesom der sker drab på civile fra andre involverede i krigen i Somalia. Skønt Danmark lægger afgørende vægt på kun at give beskyttelsesstatus efter §7,2 eller konventionsstatus efter § 7,1 til personer, der kan godtgøre, at de er individuelt forfulgt, er dette ikke i overensstemmelse med hverken teksten i eller FN's egen udlægning af Flygtningekonventionen, hvilket UNHCR også har skrevet til Danmark i sit hørings svar om midlertidigt beskyttelsesasyl i 2014.

UIM skriver i sin konklusion efter evalueringen:

"Det er også efter Højesterets dom af 6. november 2017 vurderingen, at der er en vis risiko for, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i forbindelse med prøvelsen af en konkret sag vil kunne nå frem til, at det ikke efter artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er muligt generelt at stille et sådant krav om tre års ophold.

Samtidig er det efter Højesterets dom af 6. november 2017 vurderingen, at det er overvejende sandsynligt, at en eventuel forlængelse af perioden i 3-årsreglen i den nuværende situation, herunder henset til det aktuelle antal indrejste asylansøgere i Danmark, vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

På baggrund af evalueringen er det desuden Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at reglerne om familiesammenføring til en herboende udlænding, der er meddelt midlertidig beskyttelsesstatus efter udlændingelovens § 7, stk. 3, fungerer efter hensigten, herunder at udlændingemyndighederne meddeler opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, i tilfælde, hvor afslag på familiesammenføring ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser."

Når UIM ovenfor mener, at reglerne fungerer efter hensigten, er det eneste punkt vel, at Danmark har fået så ringe et ry blandt asylansøgere, at de fleste har valgt at blive i Tyskland eller at tage til Sverige i stedet for Danmark, i det omfang de overhovedet har kunnet bestemme deres flugtrute. Det er dog ikke den eneste grund til det lave antal asylansøgere p.t., det skyldes til dels også aftalen om tilbagesendelse fra Grækenland til Tyrkiet, som dog samtidig har ført til et øget dødstal for flygtninge, som har måttet bruge farligere rejseruter over Middelhavet.

På alle de øvrige punkter har især flygtningene og deres familier lidt stor og ubodelig skade. De tre års ventetid på familiesammenføring, og angsten for udvisning kan resultere i afmagtsfølelse, resignation og depression og psykisk sygdom, som det er tilfældet hos nogle flygtninge. Danmark vil i fremtiden stå med følgerne i form af ængstelige børn og forældre, manglende danskindlæring og tilpasning hos flygtningene, ringere psykisk robusthed og dårligt fungerende familier hvor forældrene har været længe fra hinanden og børnene. De forringede levevilkår for asylansøgere og flygtninge siden 2015 og til nu, vil desuden yderligere bidrage til elendigheden, og kan bl.a. trække tiden til familiesammenføring ud.

SOS Racisme er imod hele ideen med midlertidig beskyttelsesstatus både i sin tidligere og i sin nuværende udformning. Vi er imod både 1 og 3 års udskydelse af familiesammenføring for disse flygtninge, og imod at Danmark vil hjemsende flygtninge til krigsramte lande før der er ordentlige og sikre forhold. Vi er også imod at uledsagede flygtningebørn ikke får en ordentlig vejledning om deres sag.

Holdningen til menneskerettighederne er skredet fra, hvad repræsentanter for et folketingsflertal skrev i 2015: "Og for at sikre, at fortolkningen af lovforslaget ikke kommer til at ske i strid med Danmarks internationale forpligtelser, er det partiernes ønske at....." til "med mindre med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser." eller "med mindre vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser."

Udlændingeloven bør overholde menneskerettighederne, såvel FN-konventionerne. Danmark har allerede fået mange afgørelser og kritik for ikke at overholde Børnekonventionen, Flygtningekonventionen, Konventionen mod tortur, som den europæiske menneskerettighedskonvention EMRK. Alligevel bygger denne lovgivning nu på, at flygtninge skal behandles så ringe som muligt, med mindre Danmark derved med sikkerhed overtræder sine internationale forpligtelser.

SOS Racisme vil derfor appellere til politikerne om at stemme imod det aktuelle lovforslag og revidere udlændingeloven vedr. forholdene om midlertidig beskyttelse, så at loven med sikkerhed kommer i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

For SOS Racisme,

Anne Nielsen, Næstformand

Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik 2014-15 L 72 Bilag 27. Offentligt. Tillægsbetænkning afgivet af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik den 27. januar 2015